

управляє держава, забезпечує оптимальний розподіл обмежених фінансових ресурсів серед галузей економіки та сприяє економічному зростанню країни.

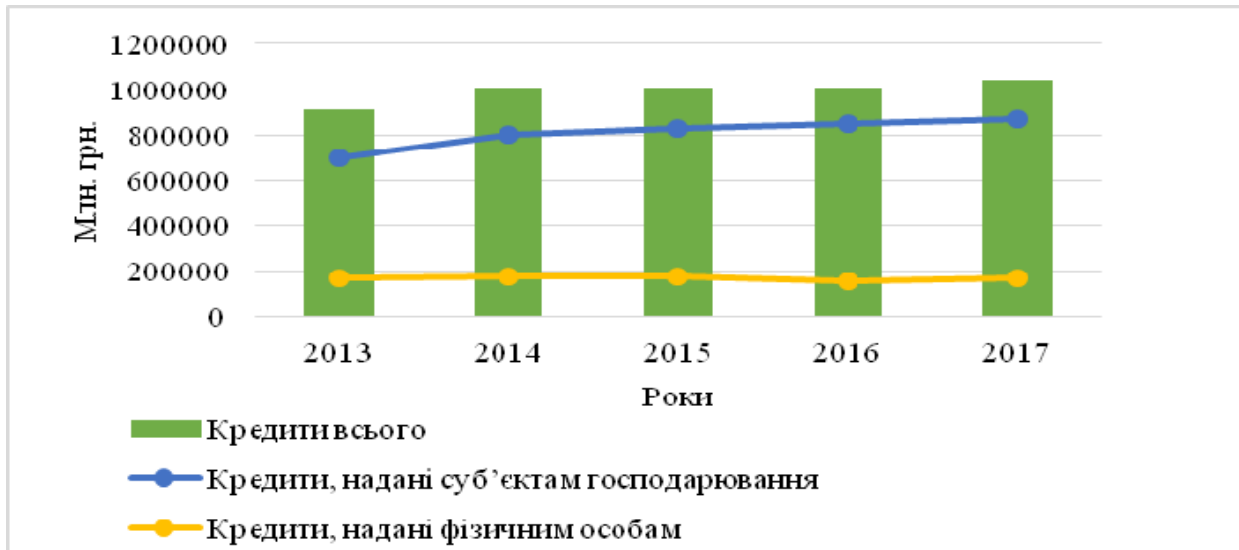

Рис. 1. Динаміка кредитів, наданих банківськими установами за 2013-2017 рр. [3]

Отже, сучасний кредитний ринок України має не лише внутрішню сутність, а й активно взаємодіє із зовнішнім середовищем, з іншими процесами в економіці та соціальній сфері і помітно впливає на них.

Література

1. Глуценко С. В. Кредитний ринок: інститути та інструменти: [навчальний посібник] – К.: НаУКМА, 2009. – 153 с.
2. Солоділова К. В., Шафранова О. В. Сучасний стан кредитування в Україні // «Молодий вчений», № 3 (43) – березень, 2017. – С. 844-847.
3. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/control/uk/publish/>

УДК 336:713.717

РОСОЛА У. В.

ст. викладач

ЯРМОЛЮК М. С.

Мукачівський державний університет

ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ БАНКУ

На сучасному етапі, обсяги банківського кредитування помітно зросли, але їх кредитна діяльність і досі не задовольняє потреби фізичних і юридичних осіб. Для свого сталого розвитку банки не тільки здійснюють традиційні банківські операції, але і розширюють

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

перелік своїх послуг. Банківські установи повинні розробляти власну кредитну політику, оскільки від неї залежить успішна діяльність банку.

Формування та реалізація кредитної політики банку є досить складним процесом. Головною метою розробки кредитної політики є контроль над ризиками під час розміщення кредитних ресурсів. Кожен банк формує власну кредитну політику аналізуючи зовнішні та внутрішні фактори. До внутрішніх факторів належать: процес організації банківської роботи; кредитний потенціал банку; прибутковість банку та ступінь ризику; цінова політика. До зовнішніх факторів належать: грошово-кредитна політика НБУ; попит на банківські кредити; рівень інфляції; рівень цін на банківські послуги [3, с. 155].

Якщо проводити правильну організацію банківського кредитування, розробляти ефективну та гнучку систему управління кредитними операціями, встановлювати стабільні відсоткові ставки тоді є можливість забезпечення конкурентних переваг банківських установ на ринку банківських послуг.

Кредитна політика складається зі стратегії та тактики банку щодо формування процесу кредитування. Стратегія кредитної політики означає, які банк поставив перед собою цілі та завдання. Тактика кредитної політики показує які фінансові та інші інструменти у процесі реалізації поставлених цілей застосовує банківська установа під час виконання кредитних операцій [2, с. 403].

У комерційних банках кредити які надаються, становлять більшу частину всіх активів, забезпечуючи при цьому дві третини всіх доходів. Кредитні операції які проводять банки впливають на всі чинники стабільності банку: прибутковість, ліквідність активів, капітал. Головним елементом кредитної політики є здійснення банківського кредитування, оскільки він показує зміст та сутність кредиту та вимоги законів щодо сфери кредитування.

За підсумками 2016 року чисті активи банківської системи України збільшилися несуттєво і становили 1,256 млрд. грн. проти 1,254 млрд. грн. у 2015 році. Динаміку основних складових активів банківської системи України представлено в таблиці 1 [1].

Згідно зі статистичними даними НБУ, протягом 2016 року середня відсоткова ставка за кредитами в національній валюті знизилася до 17,70% (з 21,47% станом на 2015 р.). Для кредитів в іноземній валюті на кінець 2016 року аналогічний показник, навпаки, підвищився до 8,20% (з 6,88% станом на 2015 р.). Паралельно з цим відбувається зниження вартості залучення коштів на вкладні рахунки. Наприкінці 2016 року середня відсоткова ставка за депозитами в національній валюті складала 10,5% (10,2% для короткострокових вкладів та 17,9% для довгострокових), в іноземній валюті – 5,2% (4,8% для короткострокових та 6,2% для довгострокових вкладів) [1].

Клієнтський портфель суб'єктів господарської діяльності протягом 2016 р. збільшився на 16,5% і становив 369,91 млрд. грн. Нарощення коштів відбувалося переважно шляхом збільшення залишків коштів на поточних рахунках.

Таблиця 1

Динаміка активів банківської системи України, млрд. грн.

Показник/Дата	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2016 р.
Чисті активи	1 127,2	1 278,10	1 316,85	1 254,39	1 256,30
Кредитний портфель	815,33	911,40	1 006,36	965,09	1 005,92
Вкладення в цінні папери	96,34	138,29	168,93	198,84	332,27
в т.ч. ОВДП	66,05	81,05	93,43	81,58	255,47
Високоліквідні активи	163,56	152,90	155,64	191,26	199,50
Офіційний валютний курс UAH/USD, грн.	7,993	7,99	15,77	24,00	27,19
Середня відсоткова ставка за кредитами в нац.валюті,%	21,4	17,20	18,80	21,47	17,70
Середня відсоткова ставка за кредитами в ін.валюті, %	9,9	8,20	8,30	6,88	8,20

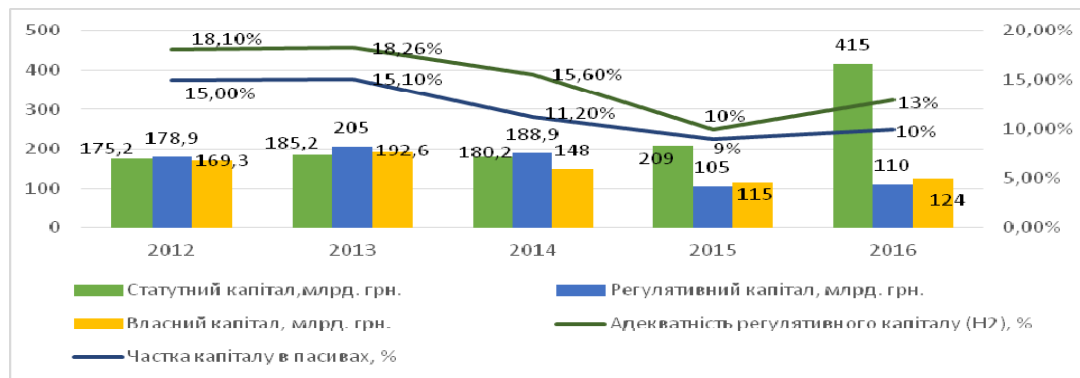
Джерело: [1]

Здійснення банківських операцій є досить ризиковою справою, особливо якщо це стосується кредитної політики установи. Стосовно активних операцій, то вони є одними з найбільш ризикованих з усіх банківських операцій. Кредитний ризик будь - якого банку являє собою можливе падіння прибутку і навіть втрата частини акціонерного капіталу в результаті неспроможності позичальника погашати й обслуговувати борг (виплачувати проценти).

До основних цілей кредитної політики банку можна віднести: формування та оптимізацію кредитного портфеля банку; побудову системи управління ризиками в сфері кредитування; підвищення ефективності кредитних операцій; удосконалення структури органів управління кредитною діяльністю банку. Кожен комерційний банк у своїй діяльності обов'язково повинен здійснювати формування резервів за кредитами у кредитному портфелі. Це дасть змогу мінімізувати ризики щодо можливого неповернення наданих кредитів [2].

Зростання обсягу активів окремого банку протягом звітної періоду само по собі ще не є критерієм його високої надійності, конкурентоспроможності й привабливості для інвесторів і вкладників. Набагато важливіше значення має здатність банку ефективно використовувати наявні активи.

З огляду на значні обсяги докапіталізації ряду банківських установ та виключення з порядку розрахунку статистичних показників НБУ банків, що визнано неплатоспроможними, обсяг власного капіталу банківської системи України протягом 2016 року збільшився на 19,4% та станом на 2016 р. складає 123,78 млрд. грн. Адекватність регулятивного капіталу станом на 2016 р. є дещо вищою за граничний мінімум (10%) та складає 13% [1].

Рис. 1. Динаміка основних показників власного капіталу банків України за 2012 – 2016 рр. [1]

Отже, у висновку можна сказати, що якщо вдосконалювати кредитну політику банківських установ в непростих умовах, це може призвести до реструктуризації банківських установ; підвищення стабільності банківських установ; покращити якість кредитного портфеля тощо. Тому, в сучасних умовах розвитку економіки для досягнення конкурентних позицій на ринку комерційним банкам України необхідно сконцентрувати зусилля на створенні дієвого механізму управління власним кредитним портфелем задля мінімізації кредитних ризиків.

Література

1. Аналітичний огляд банківської системи України за 2016 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://rurik.com.ua/documents/research/bank_system_4_kv_2016.pdf.
2. Балянт Г.Р., Галіцейська Ю.М. Теоретичні та практичні аспекти розроблення та реалізації кредитної політики банків / Г.Р. Балянт, Ю.М. Галіцейська // Економіка і суспільство. – 2017. – 401-406 с.
3. Маринюк Л. В. Формування та особливості кредитної політики банку. «Економіка. Менеджмент. Бізнес» №1(11), 2015.

УДК 378.014.543(477):005.642.4

РУДЕНКО В. В.,

к. е. н., доцент

КОСТИНЧУК І. О.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Проголошений в Україні курс на модернізацію суспільства повинен здійснюватися шляхом переходу до інноваційної економіки. Особливе значення в цьому процесі набуває

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>